

Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izhaja vsak petek. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predal 33. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 616-H-T-24. — Letna naročnina 490 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din. — Tiska Tiskarna »Slov. poročevalca« v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje

IZNICA

OD TEDNA DO TEDNA

Rojaki v tujini - pozdravlja vas domovina!

Ob letošnjem izseljenskem tednu

Svečani in zgodovinsko pomembni blejski dnevi so za nami. Konferenca zunanjih ministrov treh prijateljskih balkanskih držav se je zaključila s podpisom pogodbe o zvezi, političnem sodelovanju in medsebojni pomoči Grčije, Turčije in Jugoslavije. Začelo se je novo obdobje za narode Balkana, ki so od sklenitve ankerskega sporazuma februarja 1953 vse bolj tesno sodelovali in krepili odnose na vseh področjih političnega, vojaškega, gospodarskega in kulturnega življenja.

Blejska pogodba je rezultat prijateljskih stikov, ki so nujno privedli balkanske države k sožitju in iskanju primerne oblike sporazuma, da si zagotovijo neodvisni in svobodni razvoj svojih dežel, da prispevajo k okrepitvi mira na svetu in zmanjšajo možnost agresije. Ze v Ankerski podpisana pogodba med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo je bila pomemben korak do tega cilja, prav tako pa tudi novembra istega leta sklenjen dodatni sporazum o ustanovitvi tajništva vseh treh držav. Prav to tajništvo, ki je pripravljalo konference zunanjih ministrov in opozarjalo vlade sosednjih držav na vsa prečeta vprašanja, je pripravilo tudi blejsko zasedanje, ki se je zdaj tako uspešno zaključilo. Najvidnejši potrditev stikov balkanskih držav je dal obisk predsednika Tita v Turčiji in Grčiji. Tedaj se je tudi porodila misel o sklenitvi zveze in je hkrati dozel predlog o ustanovitvi balkanske posvetovalne skupščine.

Na Bledu sklenjena zveza prinaša daljnosežne sklepe, ki jih — kar je treba na prvem mestu poudariti — preveva duh Ustanovne listine OZN. To torej pomeni, da koristijo predvsem stvari miru, da hočejo preprečiti kakršnokoli agresijo in priporočajo široko sodelovanje med narodi. Zato že prvi člen pogodbe govori, da bodo balkanske države skušale po mirni poti obravnavati vse spore in v mednarodnih odnosih ne bodo uporabljale sile. Toda pogodba jih hkrati zavezuje, da bodo v primeru oboroženega napada na katerokoli izmed članic, pooblaščenec pogodbe, nudile tej članici pomoč, ker sodijo, da pomeni napad na eno državo hkrati napad na vse tri. Vsaka izmed držav blejske pogodbe pa si pridržuje pravico, da sama odloči, kakšno vojaško pomoč bo nujna napadeni stranki. To je v skladu s sedanjim zboljšanim mednarodnim položajem, ko je splošna napetost popustila. Seveda pa pogodba pušča določena pooblastila stalnemu svetu, da sprejme potrebne ukrepe, ki bi jih narekoval trenutni položaj. V tem svetu bodo trije zunanji ministri in tudi drugi člani vlad balkanskih držav, v določenem primeru obrambni ministri ali ministri gospodarskih resorsov, vsekakor po naloga, ki jih bo moral svet v raznih primerih obravnavati.

Značilna je tudi obveznost, da bodo članice blejske pogodbe sprejele ustrezne sklepe tudi v primeru oborožene agresije na kakšno drugo državo, da torej ne bodo zanemarjale odnosov z ostalim svetom, pač pa stalno ukrepale v skladu z načeli Zdrženih narodov. To izhaja iz naprednega stališča, da je mir nedeljiv in da vsak napad ogroža nedotakljivost in svobodo posameznih narodov. Končno je treba še omeniti, da je bil lani sklenjen ankerski sporazum določen za pet let, s sedanjo pogodbo pa so se balkanske države zavezale za dvajsetletno sodelovanje, ki se avtomatično lahko podaljšuje.

Po toplem osmevu, na katero je naletele blejska konferenca in sklenitev prijateljske pogodbe široko po svetu, lahko sklepamo, da so balkanske države opravile sila koristno delo.

Po vsej Jugoslaviji bo od 15. do 22. avgusta izseljenski teden, velika manifestacija naše povezanosti z rojaki po tujem svetu, kamor so nekod odšli za kruhom kot žrtvene urejenih socialističnih in kapitalističnih izkoriščanj v domovini. Njim, izseljencem, so posvečeni ti dnevi; prireditve, predavanja, proslave in podobno — vse to naj služi globljemu medsebojnemu spoznavanju in tesnejšemu zblizanju.

Za nas Slovence je ta izseljenski teden še posebno pomemben, saj malone šestina naših ljudi živi na tujem. V teh dneh bomo še močneje kot kadarkoli začutili, da smo ena družina, mi doma in oni na tujem. Kajti naši izseljenci so kri naše krvi, zrasli so iz teh naših slovenskih tal, koreninijo v rodni zemlji, pa čeprav njihovi domovi stoje v Ameriki, Kanadi, Argentini, Avstraliji, Franciji, Nemčiji in bogve kod še vse. Domovina ni pozabila nanje, kot je oni niso pozabili. Dolga leta že živijo v tujih deželah, v njih so bili našli dom in kruh, ki ga doma ni bilo, niso pa ostali gluhi za klice rodne grude, za besedo in pesem in lepote svoje slovenske dežele. Kdor le more, pohiti obiskat rodni kraj, hišo očetovo, grob materin, krajino svojega detinstva ali mladosti. Vsa zadnja leta se o tem prepričujemo.

Dragoceni so nam ti obiski naših rojakov, saj nam pričajo, da smo navzlic geografskim in časovnim razdaljam vendarle ena sama velika družina, ki jo povezuje tista pretrdna človeška vez — kri in zemlja. Radostno in pristrano sprejemamo obiske naših izseljencev, kakor radostno prihajajo oni v svojo staro domovino, ki jo pa najdejo tako novo, tako spreminjeno, kot jo je mogla spreminiti le naša krvava borba

za svobodo in naša vseljudska revolucija. In vemo, da so na našo novo socialistično domovino ponosni tudi naši izseljenci, kajti ta domovina

nima samo nove oblike, ima tudi čisto novo vsebino.

In da smo se otreli jarma preteklosti, da smo kot svobodni ljudje zaživeli v svobodno, napredno življenje, imajo nemalo zaslug tudi naši rojaki-izseljenci. Mar niso že v času aleksandrovske diktature opozarjali demokratično javnost na pojave fašizma v Jugoslaviji? In spomnimo se njihovega dežela v času našega narodno-osvobodilnega boja. Naši rojaki so bili med prvimi državljani ZDA, ki so si največ prizadevali, da je prodrla v ameriško demokratično javnost resnica o nosilcih antifašističnega in osvobodilnega boja pri nas. In ne pozabimo njihove pomoči, ko smo po osvoboditvi obnavljali porušene domove in gradili svojo mlado državo!

Teltna moralna in materialna pomoč naših izseljencev do prerajajoče se domovine je pokazala, kako tesno so povezani s svojo rodno deželjo in kako želijo, da bo napredna in srečna. Cim tesnejša povezava med njimi in nami, to je veliki in pleme-niti namen Izseljenskega tedna. Boris Kraigher je nekod dejal, da predstavljajo naši izseljenci enega važnih mostov za razbijanje blokade med nami in narodi drugih držav. In ta most — povezuje izseljencev z nami — je treba čim bolj utrjevati. Potem lahko naši rojaki seznanjajo tujino z načeli zunanje politike nove Jugoslavije: z naporom za ohranitev mira na svetu, za svobodo, neodvisnost in enakopravnost malih in velikih narodov in držav, za mirno reševanje vseh spornih mednarodnih vprašanj, za gospodarsko in kulturno pomoč zostalim državam, za sodelovanje med narodi in državami v okviru Organizacije združenih narodov. Kolikor globlje bo tako medsebojno spoznavanje med narodi, toliko več jamstva bo za mir in svobodo v svetu.

Jugoslavija si je s svojo politiko priborila izreden ugled v svetu; uspešno sodeluje z vsemi državami, ki spoštujejo načela neodvisnosti in enakopravnosti. Vsa svetovna demokratična javnost je z nami, zato ni čudno, da vzbujamo toliko simpatij tudi med rojaki v tujini. Vrste prijateljev nove Jugoslavije med našimi izseljenci so čedalje večje in prizadevamo si jih čim bolj razširiti. Med vsemi izseljenci omejujemo se le od dela politične emigracije povojnih let, ki je odgovoren za zločine proti našem ljudstvu med narodnoosvobodilno borbo. Vse druge pa moramo čim tesneje povezati z nami, da bomo res kot ena družina — mi, na rodni grudi, in rojaki, raztreseni po svetu. Saj jih ni

malo. Kod vse žive naši izseljenci? Največ slovenskih izseljencev prebiva v prekomorskih deželah, zlasti pa v ZDA. V Ameriki ni države brez Slovencev, največ jih živi v Pensilvaniji, Ohiju, Illinoisu, Minnesoti, Coloradu, Michiganu, Californiji itd. Vseh Slovencev je v ZDA nekaj nad 250.000. V Kanadi (provinci Ontario, Britska Kolumbija, Alberta in Quebec) jih je okrog 3000. Se celo v Flin Flonu, 600 milj severno od Winnipega proti tečajnemu ozemlju koplje nekaj Slovencev zlato rudo. V Argentini je naših rojakov skoraj 30.000 (največ v Buenos Airesu). V glavnem mestu južnoameriške države Urugvaj, v Montevideu, živi kakih 800 slovenskih družin, v Paragvajju pa nekaj nad 500. Po nekaj sto rojakov imamo tudi v Čilu in Boliviji.

V Braziliji živi okoli 5000 Slovencev (v St. Paulu, Rio de Janeiru, Rio Grande do Sul, Chatarnaji in Parani). V Egiptu je naseljenih 4000 Slovencev (Kairo, Suez, Tantio in Kahr el Zagat). V Avstraliji imamo okrog 2000 rojakov, kakih 100 pa celo na Alaski. V Evropi imamo največ naših izseljencev v Nemčiji, kakih 25.000. V Franciji jih je bilo pred vojno 23.000, danes pa jih je še kakih 7000. V Belgiji jih imamo nekaj nad 1000, enako v Holandiji.

350.000 naših rojakov raztresenih po svetu — to je velika številka. To je naša kri, ki je ne smemo pozabiti, in je tudi ne bomo. Izseljenci so naša velika skrb, in izseljenski teden so dnevi, v katerih bomo še prav posebno mislili nanje in iskali oblik za čim tesnejšo povezavo. Naš list zajema področje Dolenjske in Bele krajine, torej dveh predelov Slovenije, odkoder se je bilo izselilo, zlasti v Ameriko, največ naših rojakov. Dolenjski list jih obiskuje; v Ameriki, v Kanadi, v Južni Ameriki, v Zahodni Evropi, celo v daljni Avstraliji in Afriki ima naročnike in prijatelje. Veseli so diskane glasu iz domovnih krajev, novic iz dolenjskih, kočevskih in belokranjskih vasi, iz te čudovite rodne grude, posejane z griči, gozdovi, vinogradi in lozami. Koliko prisrčnih spominov

veče naše stare izseljen-ce na zorna leta, ki so jih preživeli na domači zemlji, kajti čeprav so jo morali zapustiti in iti za kruhom v tuji svet, jim je vendar ostala tisto najdražje, kar ostane človeku — domovina. Domovina, kjer je hiša očetova, gruda, v kateri počiva mati, dežela, kjer poje rodna beseda, kjer so ti ljudje po krvi in srcu najbližji. Koliko ganotja je v obeh starega izseljenca, stare izseljenke, ko spet vidita domače loge in njihve, ki sta jih zapustila pred davnimi leti, in ko vidita, da se domovina razcveta v svobodi v novo življenje.

In ob izseljenskem tednu, teh skupnih družinskih dnevih Slovencev doma in na tujem, Dolenjski list še prav posebno pozdravlja izseljen-ce iz Dolenjske, Bele krajine in Kočevske. Pozdravlja ti-ste, ki se sedaj mude v dor-maćem kraju, in one, kater-im bodo samo misli pohitele na rodno grudo. Bodimo v dnevi Izseljenskega tedna vsi, mi doma in vi na tujem, kjer koli ste, vsaj v duhu in v mislih tesno združeni v — srcu domovine!

Novomeški taborniki so se vrnili

Po taboru novomeškega učiteljskega in učiteljev so od 16. julija do 5. avgusta taborniki letos na Vinici ob Kolpi v Beli krajini člani Rodu gorjanskih tabornikov iz Novega mesta. Tabor je stal na prijaznem kraju pod vasico Kasuni onstran viniškega mostu na ozemlju hrvaške republike. Udeležilo se ga je 36 fantov in deklet, vodila pa sta go staršina prof. Marjan Dobovišek in taborovodja Andrej Pelko. S taborniki je preživela lepe počitnice tudi srota brez staršev iz Vojnika pri Celju; taborniki so s tem, da so jo povabili na svoj tabor, izpolnili eno izmed svojih dobrih del, da bi olajšali posledice hudih poplav na Stajerskem.

Tabor je bil zanimiva kola tovarništva in dobre volje. Taborniki so obiskali Zupančev muzej na Vinici, naredili so več izletov v okolico Vinice, s kolesi so šli k Plavičkim jezom in t. d. Opratili so precej izpitov in nekaj taborniških večer in priredili med drugim tudi javno zabavo pred 22. julijem. V krojih so se udeležili praznika Bele krajine 22. julija v Crnomlju.

Trška gora pri Novem mestu — ena najbolj znanih dolenjskih vinorodnih gorc

V Grosupljem bodo odkrili spominsko ploščo velikemu rojaku Louisu Adamiču

V nedeljo prvega avgusta je bil po zborovanju grosupljske Socialistične zveze del ljudstva ustanovni občini zbor podružnice Slovenske izseljenske matice, ki se ga je udeležilo precej nad 100 članov zveze. V imenu glavnega odbora izseljenske matice je zborovalcem tolažil

usodo slovenskih izseljenih ljudi književnik Tone Seliskar. Za predsednika nove podružnice Matice je bil izvoljen tov. dr. Podkoritnik. Pripravljalni odbor, ki je do ustanovitve podružnice vodil pripravljala dela za postavitve spomenika slavnemu ameriškemu pisatelju slovenske

krvi Louisu Adamiču, je bil izvoljen v novi upravni odbor podružnice.

Dokončni spomenik pisatelju bodo postavili v Grosuplju šele prihodnje leto, letos pa bodo na sam pravi kraj izseljenskega tedna odkrili na rojstni hiši pisatelja v Blatu pri Grosuplju spominsko ploščo. Svečano odkritje bo v nedeljo 15. avgusta ob 10. uri dopoldne. Odbor podružnice Slovenske izseljenske matice v Grosuplju vabi zlasti vse ameriške rojake, ki se nahajajo v Sloveniji, pa seveda tudi rojake iz drugih dežel, da se odkritja plošče temu za namene slovenskemu izseljencu udeležijo v čim večjem številu. Vsi rojaki, ki so tu na obisku, bodo sprejeti še posebno povabila s točnim sporedom svečanosti.

Iz novomeškega okraja bo šlo na Ostrožno 7000 ljudi

V teh dneh imajo vse organizacije in kolektivne posebnosti zaradi udeležbe na velikih prireditvah na Ostrožnem pri Celju. Zanimanje za udeležbo na tej letošnji proslavi je povsod veliko. V občini Rakovnik se je dosedaj že prijavilo 500 ljudi.

Mirenska dolina zahteva poseben vlak samo za svoje udeležence. Dosedaj so pokazali veliko zanimanja za udeležbo tudi v Dobriču in Vel. Gabru. Zlasti bivši borci bodo šli na Stajersko v velikem številu. Sodeč po dosedanjih prijavah in velikem zanimanju bo šlo iz novomeškega okraja na Ostrožno nad 7000 ljudi. Potrebni bodo vsaj štiri posebni vlaki poleg avtobusov in kamionov, ki bodo tudi vozili na Ostrožno.

Posamezni delovni kolektiv iz novomeškega okraja bodo šli na veliko proslavo na Ostrožno kolektivno. Tako podjetje Kremen, delovni kolektiv Gozdne uprave Mokronog, Tovarne lesnih izdelkov v Novem mestu in Mizarstva podjetja na Mirni. Mladinski komite LMS občine Rakovnik je dosedaj prijavil 150 udeležencev. Dosedaj je bl-

lo v novomeškem okraju priložnost blizu 2000 značk.

Z udeležbo na Ostrožnem bomo Dolenjski vrnili Stajerskem obisk v Dolenjskih Toplicah, Kočevju in Crnomlju.

Pohitite s prijavitvami, da bomo mogli pravočasno pripraviti zadostno število prevoznih sredstev!

Elektrika tudi na Javorovici

V nedeljo 8. avgusta je tudi znana partizanska vasica Javorovica nad pleterskim samostanom praznovala začetek nove dobe: prvič so v njej prižgali električno luč. Predsednik šentjernejske občine Dodo Majzel je v klenem go-

voru poudaril pomen tega dneva in se zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je prišlo do končne elektrifikacije šentjernejskega podgorja. Sprijel je tudi misel, da bi speljali električno do grobišča, kjer so bili pokopani borci izdanega Cankarjevega bataljona. Ob obletnici smrti teh junakov naj bi na grobišču zagorela električna luč. Domačini so pozdravili zamisel in sklenili, da bodo takoj prispevali droge in pomagali pri delih.

Deklamacije in petje borbenih pesmi je dvigalo razpoloženost na lepi slovesnosti Javorovičanov.

Vreme

za čas od 14. do 22. avgusta

Prihodnje dni bo se jasno, zatem se prične nestalno vreme s pogostimi kratkotrajnimi padavinami. Od torke dalje, zlasti pa ob koncu prihodnjega tedna, se bodo padavine okrepile.

Belokranjski muzej je dobil nove prostore

Ko se je v začetku maja letošnjega leta iz metliškega gradu izselil dijaški internat, so njegove prostore, ki so bili že prej določeni za Belokranjski muzej, takoj začeli preurejati za nove namene. Ves trakt, ki je pripadal muzeju, je bilo treba temeljito restavrirati. Tako je bilo potrebno ponekod izravnati stene, odstraniti prezide in položiti na hodniku tlak. Stara, nepravilna okna so bila zamenjana z novimi, v vseh treh razstavnih dvoranah in ostalih prostorih pa je bil položen parket. Vsa električarska in-

stalaterska, ključavničarska, pleskarska in ostala dela so se zavlekla prav do 20. julija, ko so bile iz dosedanjih razstavnih prostorov na metliškem mestnem odboru in iz prošnje prenesene vse zbirke in nekatere tudi urejene v novih prostorih.

Tako je bila v obeh prvih razstavnih dvoranah nameščena zbirka narodne osvoboditve, ki je s svojim dokumentarnim gradivom, ki še vedno prieka v muzej, brez dvoma ena najbolj pestrih in bogatih zbirk, ki jih lahko vidimo v naših lokalnih muzejih. Tako se je poleg arhivalij in fototipe prav v zadnjih tednih zbirka povečala z nekaterimi zanimivimi razstavnimi predmeti, ki lepo prispevajo k ponazoritvi narodnoosvobodilnega boja v Beli krajini.

V tretji, najboljšejeji dvorani je dobila svoj prostor belokranjska etnografija. Vendar pa je tudi ta prostor, kot oba prejšnja, spričo že kar bogate etnografske zbirke Belokranjskega muzeja mnogo premajhen, saj sta morali dobri dve tretjini etnograf-

skih predmetov ostati nerazstavljeni v depojih. Prav tako je za sedaj shranjena v skladišču vsa kulturnozgodovinska zbirka razen redkih predmetov, ki so dobili svoj prostor na muzejskem hodniku. Arheološka zbirka pa je še nadalje ostala v razstavnem prostoru bivše Martinove cerkve.

Tako je Belokranjski muzej po treh letih svojega obstoja prišel do prvih definitivnih razstavnih prostorov. To je seveda šele začetek. Ko se bosta v prihodnjih letih iz grada izselila še nižja gimnazija in okrajno sodišče, bodo kajpak odprte nove možnosti za nadaljnji razvoj muzeja. Prvi korak pa je bil uspešno zastavljen, za kar gre predvsem zahvala ljudski oblasti na okraju v Crnomlju, ki je pokazala popolno razumevanje in je z denarno subvencijo omogočila, da bo Belokranjski muzej, ki je kulturno-prosvetna in obenem znanstvena ustanova, lahko v prihodnje še uspešneje izpolnjeval svoje naloge, kot jih izpolnjuje že sedaj.

Oglejte si

kvalitetne izdelke, ki so razstavljeni na Mariborskem tednu „ZLATOROG“ — Maribor

paviljon 6 D

Nastajanje komun je razvojni proces naše socialistične stvarnosti

Prejšnji teden smo poudarili, da nastajanje komun ni vprašanje novih administrativnih občin in okrajev, temveč predvsem osrednji problem, na katerem se praktično preizkuša zrelost in socialistična zavest množic...

sem prihodnjih rodov, temveč naša vsakodnevna, živa naloga. SOCIALIZEM = POPOLNA SPROSTITEV OSEBNOSTI... Čez izhajajo s stališča, da pomeni socializem popolno sprostitve osebnosti, mislim na -iniciativnost in -svobodo ustvarjalnost vsakega posameznika pri konstruktivnem sodelovanju v razvoju naše sedanje družbe...

eno osrednjih družbeno - političnih področij sedanjosti. Z delavskim upravljanjem v podjetjih, z izpolnjevanjem novega gospodarskega sistema in končno z razširjenostjo naših materialnih temeljev so bili ustvarjeni - idejni in materialni - prvi pogoji za začetek komunalnih skupnosti. Vse to se je zgodilo pri nas v zadnjih letih. Okraj in mesta, ki predstavljajo področni okvir sedanjih komun, so dobili dokaj določeno družbeno mesto. Komunalne skupnosti so predvsem gospodarske skupnosti in morajo imeti čim več gospodarskih funkcij. Samo s tem pa seveda še nikakor ni izčrpan njihov pomen, njihove naloge in njihova vloga.

dnem nove probleme na dnevnih red komunalnih skupnosti. Naloge same krepijo pomen in vpliv komunalnih skupnosti, vzporedno s tem pa rastejo njihove pravice in dolžnosti. »Pred komunami se kopirajo naloge z dveh strani: od zgoraj, iz centra, od koder sproži splošnega razvoja in naše politike prenašajo na neposredne proizvajalce in ostale državljane čedalje več pravic odločanja in dolžnosti; od spodaj, od koder državljanji z vse večjo zavestjo in iniciativnostjo predlagajo, zahtevajo in pričakujejo odgovorov in rešitev glede vsega, kar prinaša burni in revolucionarni čas, v katerem živimo in delamo.

Tisoče novih ton jekla, nafte, cementa...

Kaj predvideva družbeni načrt za prihodnje leto Po načrtu družbenega plana za prihodnje leto, ki je dan v proučevanje, se bo razvijala naša industrija v smeri, ki ji je bila določena že za letošnje: povečal se bo izvoz industrijskih proizvodov, podprl se bo razvoj predelovalne in zlasti prehranjevalne industrije, domača industrija se bo usposobila za povečanje proizvodnje opreme in industrijskih naprav.

edini objekt za proizvodnjo in predelavo nafte, ki bo začel obratovati drugo leto. Tako bo na pr. »Nafta« v Lendavi dala letno 20.000 ton surove nafte, 1.500 ton gazolina in 5.000 ton propan-butana. Kakšen pomen ima ta povečana proizvodnja nafte za našo moderno industrijo, ni treba posebej poudarjati.

jekte, zlasti za pospešeno kemizacijo poljedeljstva. Tovarna »Zorka« bo dala 60.000 ton superfosfata in 50.000 ton žvepene kisline. Novi obrat za elektrikalno in isti tovarni bo proizvodil letno 12.000 ton elektrolijskega cinka, 35 ton kadmija in 25.000 ton žvepene kisline. Podjetje »Jugokrom« v Skoplju bo dalo novih 5.000 ton kromovih soli, tovarna sode v Lukavcu pa bo povečala proizvodnjo kalcirane sode na 50.000 ton, kausitene sode za 26.000 ton in tekočega klor za 1.150 ton.

Cement in papir Z razširitvijo sedanjih tovarnih cementa in z dograditvijo novih objektov v letu 1955 bo naša letna proizvodnja cementa narasla na 550 tisoč ton. Povečana proizvodnja papirja je zaradi sedanjega pomanjkanja izredno važna. Tovarna celuloze in rotopapirja v Vidmu bo proizvajala na leto 20.000 ton rotopapirja in 18.000 ton lesovine, proizvajala celuloze pa se bo dvignila za 2.000 ton. Novi obrati bodo stekli tudi v tovarni sulfatne celuloze in vatron-papirja v Maglaju.

Novi agregati hidro-termo central Ne samo industrija, ampak tudi prebivalstvo, zlasti v nekaterih krajih, čuti pomanjkanje električne energije. Načrt družbenega plana za 1955 predvideva povečanje proizvodnje električne energije za 15%. Obratovati bodo začeli številni objekti elektrogospodarstva. Hidrocentrale Ovcbarbanja, Medjuvršje, Soštanj in Jajce II. dobijo po en nov agregat, ravno tako termocentrale Kostolac in Kolubara. Hidrocentrala Zvonik dobi dva nova velika agregata, hidrocentrala Jablanica pa štiri. Samo en agregat od teh štirih (izdelan v Litostroju) ima 31.000 konjskih sil. To je sploh največji doslej izdelanih v Jugoslaviji. Celokupna električna energija elektrarne Jablanica bo lahko naenkrat osvetljevala okrog 10 milijonov zarnic.

Cementarna Trbovlje izdeluje visokovredni Portland cement

Navzlic zastarelim napravam v naši najstarejši tovarni cementa v Sloveniji je kolektivno uspešno, da je letos pričel izdelovati visokovredni Portland cement iste kvalitete kakor pred zadnjo vojno.

V letu 1952, ko je bil sprovšen gradbeni material ter bil dan v prsto prodajo, se je pokazalo, da je sloves trbovlskega cementa še vedno na višini. Sicer je res, da so postroniki zaradi stiske v cementu (saj bi v letih 1952 in 1953 cementarna lahko prodala trojno proizvodnjo) segli tudi po drugih vrstah cementa. Danes pa, ko je zaradi novih razmer na trgu dosti cementa, Cementarna se je borila skozi vsa leta za kvaliteto, jo v danih razmerah tudi ohranila na dostojni višini ter jo izboljševala iz leta v leto.

razumljivo, kajti kdor je že kdaj gradil s trbovlskim cementom, ga bo vedno rad uporabljal. Po analizah in skušnjah strokovnjakov presega trbovlski cement po kvaliteti ves uvoženi cement, hkrati pa je za 3 dni cenejši. Naš trbovlski cement je poznan po vsej državi in si bo s sedaj doseženo kvaliteto gotovo pridobil pred inozemskimi cementi na jugoslovanskem trgu vse prednost.

Tudi indijski turisti na Jadranu

Prvič bo letos sredi avgusta prišla skupina okrog 100 indijskih turistov v našo državo. Odsli bodo na Jadran, kjer bodo ostali deset dni. V septembru pride druga skupina iz Indije ter pet skupin iz Sirije in Libanona.

Novice iz Škocjana in okolice

5. avgusta je okoli tretje ure popoldne udarila strela v gospodarsko poslopje Franca Avsca iz Gomil št. 8. Do tal je pogorel skedenj s senom; pod skedenjem je imel Avsec hlev z živino, katero pa je rešil. Škoda je približno 200.000 dinarjev. Na kraj požara so prvi prišli gasilci iz Bele cerkve, takoj za njimi pa gasilci iz Maharova. Posrečilo se jim je s pravilnim gašenjem in takojšnjim posegom obvarovali ostala gospodarska poslopja.

Velika škoda zaradi poplav v Avstriji

Slovenski vestnik, glasilo Slovenske Koroske, prinaša izčrpano poročilo o velikih škodih, ki jo je utrpelo gospodarstvo zaradi poplav. V celoti so morali izprazniti 5.785 hiš in spraviti pod zasiano streho 39.187 prebivalcev! Voda je porušila 1.070 poslopj, razdejala 395 mostov, 99 mostov pa poškodovala. Med poplavo je utonilo 4.937 glav živine, pri čemer drobnica ni šteta. Voda je uničila tudi veliko številno divjačino; računajo, da je samo v Gornji Avstriji poginilo okrog 17.000 glav divjačine, na področju Dunaja pa tudi najmanj 1000 kosov.

Manjši pridelek žita v Italiji

Predvidevajo, da bo letošnji pridelek žita v Italiji manjši za okrog 14-16% kot je bil lanski, ki je bil eden najboljših v zadnjih letih. Letošnji pridelek bo znašal okoli 77,35 milijonov stotov.

Zločin na naši meji

V bližini jugoslovansko-albanske meje na planini Koritnik pri Prizrenu je osem albanskih vojakov iz zasebe streljalo na skupino naših vojakov. Ubili so desetarja JLA Mornčiča Malčiča, ko je obnovil

Pregrad ob Kolpi

Gasilci iz Predgrada se z vnetim pripravljajo na proslavo 60-letnice društva, ki bo 15. avgusta. Program je dobro pripravljen in upajo, da bo privedel uspešno. Pred dnevi je Ivan Maurin iz Kovčeve vasi ustrelil merjasca. Okoliški kmetje se mu zahvaljujejo, da je uničil škodljivo mrečno.

Dolenjevaščani so lepo proslavili svoj praznik

Prebivalci Dolenje vasi in okoliških vasi so 1. avgusta zelo lepo proslavili svoj prvi občinski praznik. Zvečer pred praznikom je domača igrarska družina prav dobro zaigrala dramo »Kovarstvo in ljubezen.« Dvorana je bila prepolna za vse udeležence, ki bi bili radi videli igro. 1. avgusta je bil uspešen napad mladincev predvojaške vzgoje na Dolenjo vas in nastop gasilcev. Dopoldan je bilo tudi

polaganje vencev na grobove padlih borcev v NOB. Po svečanem delu proslav v dopoldanskih urah je sledilo ljudsko rajanje. Tudi v Loškem potoku, kjer so slavili letos 31. julija že drugič občinski praznik, so bile proslave zelo lepe. Tradicija praznovanja občinskih praznikov na Kočevju skrem: se iz leta v leto bolj uveljavlja.

ljal znake v skladu z dosežanim sporazumom. Ta dogodek priča, da albanska vlada ne spoštuje sporazuma, ki ga je s sodelavo z Jugoslavijo o obnovitvi obmejnih znakov. 2. avgusta je okoli 20.000 Prizrenčanov in okolčanov spremilo posmrtno ostanke našega graničarja. Tudi v Uroševcu ga je sprejela številna množica. S protestnega mitinga v tem mestu so poslali brzojavko državnemu sekretariatu za zunanje zadeve FLRJ, v kateri obojujajo politiki vlade albanskega predsednika Mehmeda Šehua, ki na ves glas govori, da bi bilo treba normalizirati odnose z Jugoslavijo, po drugi strani pa ubija naše vojake. Iz Uroševca so krsto s posmrtnimi ostanke desetarja Malčiča z vlakom prepeljali v Banjo Luko, kjer se je udeležilo pogreba nad 10.000 ljudi.

Smrt med dolenjskimi rojaki v Ameriki

V Clevelandu so umrli: Ignac Koracin, star 67 let, doma z Zdi-nje vasi; Vincenc Vidmar, star 68 let, doma iz Velikega Ljupca, pri Žužemberku; Mamie Hoffer, star 76 let, doma iz Loškega potoka, kjer zapušta sestro Elio Sterle in Antonjo Kalan; Joseph Štefica, star 74 let, doma iz Zvirč; Johana Leskovec, doma z Viscici pri Žužemberku; John Ferlin, star 78 let, doma iz Zagradca; Josip Godec, star 75 let, doma od Žužemberka; Anton Lausche, star 59 let, doma s Hini; John Mauer, star 76 let, doma iz Dečje vasi pri Žužemberku; John Mesejdec, star 50 let, doma iz Zdenске vasi pri Dobropolju; Mary Smith, rojena Topolik, stara 78 let, doma nekje pri Žužemberku. V Denveru Colorado je umrl star naseljenec Marko Sodja, star 87

let, doma s Strekljevca. V Sheboyganu Wis. je umrl 66-letni Martin Jelenc, doma iz Gibrinja pri Mokronogu. V Joliet Ill. sta umrli 82-letni John Petric, doma s Šutorija pri Metliki, in Math J. Gasperich, star 74 let, doma iz Dragataš. V Bradly Ill. je umrla 62-letna Rose Smole, rojena Reholec, doma iz Mokronoga. V West Allis je umrla 78-letna Frances Janzech, doma iz Malega Krala pri Mirni peči. V Shreveportu v Louisiani je podlegel kapl Joseph Coop, star 70 let, doma iz Padove pri Kočevju. V Terre Haute Ind. je preminil 82-letni Anton Rošelj, doma iz Srednjejeje Giobodola pri Mirni peči. V Chicagoo je umrl 84-letni Matija Marinič, doma iz Dobrnice. V Toronto v Kanadi je tuberkuloza pobrala 55-letnega Josipa Pavlina, doma iz Mokronoga. V Fontani Calif. je umrl Alojz Strasbergar, star 63 let, doma iz Škocjana.

Umrli člani Slovenske napredne podporne jednote: pri društvu št. 104 West Allis Franciška Pančič, stara 78 let, doma od Mirne peči; pri društvu št. 473 Harmsville Pa. Margarita Vrečar, rojena Rogina, stara 55 let, doma iz Vinice pri Cernoplju.

S proslavo občinskega praznika v Zagradcu - slovesnost na pokopališču Foto Erjavce, Stična

Kajetan Hrošč: Tobak, tihotapci in financarji

Končni povod za dokaj močan vzbruh je dala ena izmed mnogih patrol, ki je šla junija meseca z delovnim tobačnim nadzornikom Petrom Naglom na lov za tihotapci proti Stangi pri Ljubi. Nagel je vojskom sicer vsak dan izplačeval dnevnice, ker pa so bile preskromne, so jih vojaški in junjski vročni porabišli za pijačo, saj so se ustajavali v vsaki gostilni. Zato jim za hrano ni bilo ostalo. Zastonj niso med potjo dobili nič, ker so jih vsi gledali po strani. Zato so prišli k Naglu, naj bi jim vendar še kaj primaknil; ta pa se je upravičeno upiral, ker so pač veljavni predpisi določali, vsiljivo dnevnice. Takoj po povratku v Novo mesto je korporal, ki je bil z Naglom na patrolji, poročal kar na trgu pred stražarščo svojemu majorju Stuardu o izvršenem pohodu in mu potrdil, da so bili vojaški denarji, ker niso imeli dovolj lasca za hrano. Major je vzkliknil in takoj poslal po Nagla, ki še ni prišel

ni bilo svojega stanovanja, da mora kakoj na trg. Ko je prišel do njega, ga je major vpričo zbranih meščanov nahrulil: »Kako si dovolile, vi ženske, vlačiti svoje vojake celih pet dni in jih pri tem stradati? Kje se je ta falot tega naučil? Dal ga bom peljati v stražarščo, kjer mu bodo naložili vsaj sto parov Nagel je hotel majorju pojasniti, kako je prišlo do negotovanja vojakov in mu pomohlil uradno potrdilo o višini vojaških dnevnic. Toda s tem je šele prišli dlj olje na ogenj. Major je kar ponoril in začel kričati: »Vi nesramnice, se opravčevati se hočete iz rok mu je izbil potrdilo, kričal: »P... m se na vaše potrdilo in na listega, ki ga je izdal! Z nami vred so vsi toboj nim birčim.

je stal ves čas poleg, je ves razjarjen zabrusil, kako da ni tega falota premlatiti že na poti, saj bi mu vsako klofuto posebej plačal. Meščani, ki so se začeli abirati v vedno večjem številu pred stražarščo, so se imenitno zabavali. Vseč jim je bilo, da se je nekdo našel in se znesel nad osovraženim tobačnim birčim. Z odobravanjem so vzele na znanje še zadnje majorjeve besede, ki jih je poslal za odhajajočim Naglom: »Pretepite prekletega falota, kjerkoli ga dobite! Seveda ni nikomur prišlo niti na misel, da bi se ga dejansko lotil, to so prepuštili kar vojaštvu. Dobili pa so vsakekore večji pogum in vijo za nabavljanje tihotapskega tobaka. Nagel se je upravičeno bal za svoje kožo, ker je videl okoli sebe samo sovražna pogleda. Vojaščina je bila vsemoglačna in tobačna uprava je morala ob sporu z njo podležiti. Zato se je napravljal, da odpotuje v Ljub-

vjevlj proti stražarščo, pred katero ga je že čakal njegov nasprotnik major Stuard z več oficerji. Ko je major zagledal patroljo z Naglom, je že od daleč kričal: »Kar sem, prekleto falot! Ko so prispeli do oficerjev, ukaže major vojakom: »Klop sem! Nagel je v grozi spoznal, kaj ga čaka in zalet rotiti oficerja, naj ga vendar pošlusa ali pa ga odpeljati v Ljubljano, kjer se bo stvar razčistila. Major pa je bil nepričuden: »Vi potepuh, je kričal, »bi še rad govoril? Gospod polkovnik je ukazal, da te moramo na tej klopi premlatiti, da boš vedel še kdaj zapirati postene hrvaške vojake! Nočem biti več major, če ti bo manjkala samo ena palca od petdeseth. Ko jih boš dobil, ti jih živi krsti več ne vzame! Zardi oficerjevega kričanja so postali meščani pozorni in so se začeli zbirati pred stražarščo. Mnogiča je vedno bolj narasčala. Tedaj so se začeli vrstiti dogodki z bliskovitvo nagle, seveda v Naglovo škodilo. Ko se je nadzornik branil, da bi sam legel na klopo, ga je major zagrabil za suknjo, dva vojaka sta mu zavila roke, da se ni mogel več upetati in ga

položila na klopo ter držala. Major je šel, dva korporaleta sta ga pa matila. Ko je bilo eksekucije konec, se seveda Nagel ves pretepen ni mogel dvigniti in oditi, kljub majorjevi grožnji, da mu bodo našli še sto palic, če ne bo takoj izginil. Zato sta ga dva vojaka prišla in ga odpeljala v stražarščo, kjer so ga imeli še nekaj ur zaprtoga, nato so ga izpustili. Ko se je Nagel končno privlekel domov, je bilo prvo naročilo, ki ga je izrekel, naj pripravijo sekstra poštas, da bi ga odpeljala iz tako nevarnega območja v Ljubljano. Ljubljanski mestni kirurg Anton Triber, h kateremu se je zatekel takoj po prihodu, mu je izstavil zdravniško spričevalo, kjer piše: »Obe debeli lči g. Petra Nagla so novomeški vojaški tako pretepli, da sta obe strani vneli in se je zadržila kri, zaradi česar lahko postane zadeva resna.« In konec te zadeve? Nagel je ozdravil in ostal v Ljubljani. Za bolečine so mu našli nekaj denarja in v Novo mesto je prišel drug nadzornik. Major je dobil osem dni hitnega zaporja, vojakom pa so prebrali polkovno povelje, da odleže, da smejo več nasprotovati tobač-

him birčim. Od tega časa dalje res ni bilo čuti o kakih večjih nasprotovstvih do birčev. Natihoma pa so jim še vedno metalj polena pod noge, kadar se je pač našla prilika. Stan tobačnih birčev je z letom 1781 izgubil tudi svojo upravljenost, ko je država odpravila tobačni zakup in vzele tobačno upravo v svoje roke. Cene tobaka so se znatno znižale in tudi tihotapci niso imeli več pravega razloga za svoje delovanje. Poleg tega se je povečala policijska mreža, ki je že v krali zatrla vsak poskus tihotapstva.

Nanizali smo nekaj zgodovinskih dejstev iz časov tihotapstva na Slovenskem, o katerem je bilo še v polpreteklem času toliko zgodbi, ki so jih pripovedovali v dolgih zimskih večerjih. Tihotapci so prav tako kakor rokovanje prešli v zakladnico ljudskega izročila. Tobaka je še vedno dovolj, tudi trafikantov ne manjka, tihotapci so še zdevnjal izumrli, tečaj denarja in v Novo mesto je prišel drug nadzornik. Major je dobil osem dni hitnega zaporja, vojakom pa so prebrali polkovno povelje, da odleže, da smejo več nasprotovati tobač-

Iz naših krajev

Zbor volivcev v Zloganju pri Škocjanu

1. avgusta je bil zbor volivcev v Zloganju pri Škocjanu. Udeležba je bila zadovoljiva. Na zboru so ljudje povedali, da je najpotrebnejše popraviti mostove preko potokov, posebno pa še potokov, ki so zamašeni. Ob nalivih dere voda čez cesto in odnaša material. Precej so razpravljali o popravilu vaskih poti. Vendar je v Zloganju radi številni takih ljudi, ki bi radi vozili po dobrih poteh, popravljali pa naj bi jih drugi. A. S.

Iz Adlešičev

»Adlešička tamburica« bo šla na oddih na morje. Med potjo bo s folklorno skupino nastopila v Ljubljani v Domu JLA, v bolnici za duševne in živčne bolezni v Polju, v Postojni, Opatiji in na Reki. Želimo ji mnogo uspeha in prijetnega oddiha.

Kolonija iz Trbovelj se v Podzemlju zelo dobro počuti. Za tečno in okusno hrano skrbi dobra kuharica. Upamo, da jim bo vreme še vnaprej naklonjeno in se bodo dobro zabavali.

400 milijonov naknadnih kreditov za zasebne kmetje

Ceprav je bilo že v Zveznem družbenem planu za letošnje leto določenih 450 milijonov dinarjev za investicijsko posojilo za nabavo delovne živine in kmetijske opreme tistim zasebnim kmetom, ki so no izstopu iz kmečkih delovnih združenj ostali brez zadostne delovne živine in najpotrebnejšega orodja, so zanje predvideni naknadni krediti. Odobru za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta je bil namreč predložen predlog, da se dolede naknadni krediti 400 milijonov dinarjev, ki bi jih »narodna banka FLRJ« razdelila med te kmetovalce.

Javna dražba hiš na Mirni

Občinski ljudski odbor Mirna razpisuje na podlagi člena 3. Uredbe o prodaji stanovanjskih hiš Splošnega ljudskega premoženja, Uradni list FLRJ št. 17-101-53 in dopolnitve te Uredbe, Uradni list FLRJ št. 31-264-53

JAVNO DRAŽBO
v sredo, dne 23. avgusta 1954, z začetkom ob 8. uri zjutraj v prostorih občinskega ljudskega odbora Mirna.

Na javni dražbi bodo prodane: 1. Vlozna št. 10 KO Mirna, enostanovanjska hiša na Mirni št. 21 za ceno din. 167.000.— 2. Vlozna št. 10 KO Mirna, gospodarsko poslopje za ceno din. 78.000.— 3. Vlozna št. 700 KO Mirna — Straža, enostanovanjska hiša v

Novomeški veslačji na državnem prvenstvu

Preteklo soboto in nedeljo so novomeški veslačji, člani VK Krke, tekmovali na državnem prvenstvu v veslanju, ki se je odvijalo na umetnem jezeru pri Bresterni blizu Maribora. Pravi uspeh je beležil ženski četverec s krmarjem VK Krke iz Novoga mesta, ki je v ostri konkurenci dosegel najvišje častno tretje mesto v državi, takoj za četvercem zagrebške Lokomotive in Vukovara. Kar ni uspelo ostalim slovenskim klubom, je uspelo eniladnim in ginskim VK Krka iz Novoga mesta, ki si sistemsko in vzhajajo vadi. Takšen uspeha pač ni bilo pri pričaokih od Novomeščanov, zato ni prav nič čudno, da je poročevalska služba, dnevno in športno časopisje, pripisala ta uspeh VK Krka iz Sibenika, ki pa v tej konkurenci sploh ni nastopil. Novomeški četverci je tekmoval v naslednji postavi: Fink Vera, Fistrovec Mirni, Znidarič Valeri in Cavotič Miro, krmar Setine Tatjana. Proga je merila 1000 m, dosežen čas pa 4:15,7.

Nastopil je tudi novomeški mladinski četverec s krmarjem, ki je imel teoretično možnost uvrstiti se na precej višnje mesto, ker je bil fizično najmočnejši, vendar mu je uspeh zapravila izredna senca. Takoj po startu je s krepkimi zavajalji prešel v vodstvo, tedaj pa se mu je nenadoma zlomilo veslo, da je moral odstopiti. Četverec je veslal v zasedbi: Beke Leon, Markovič Ivan, Petrič

POKALNO PRVENSTVO V NOVI MESTU

Prihodno nedeljo, 22. avgusta, bo v Novem mestu pokalno prvenstvo Slovenije v odbojki, katerega organizira domači Partizan. Za pokal, darilo Odbojkaške Zveze Slovenije, se bodo potegovali vse najboljše slovenske ekipe, med njimi večkratni državni in republiški prvaki, brani pa ga bo lanskoletni pokalni prvak ZOK iz Ljubljane.

To tekmovalno bo na novih odbojkaških dvoranah, ki so pred njim delu Loka, ki bodo tedaj slovesno odprte.

Slovensko-hrvaška odbojkaška liga
Jesenske delo slovensko-hrvaške odbojkaške lige se prične zadnji

KONJSKE DIRKE V ČRNOMLJU

Ceprav je bil klub za konjski šport v Črnomlju šele ustanovljen, se je že predstavljal radevničarjem stalcem. Organiziral je tekmovalne, ki ga je gledalo okoli 250 ljudi. Nekateri tekmovalci so imeli nekoliko treme, ker so prvič nastopali, drugim pa so nagajali neobojljivi konji. Dirke se je udeležila še ena tekmovalka, ki je v skakanju čez zapreke dosegla prvo mesto.

Tehnični rezultati so til: zapreke I m: 1. Konj, Durc, jahalka Starina Olga (KK Črnomelj); 2. Sokol, jahalec Burazer Božo (KK Črnomelj); 3. Zasta, jahalec

Radulović Zarko (JLA); zapreke II m: 1. Vilna, jahalec Arsič (JLA); 2. Sarac, jahalec Pevec (JLA); 3. Eida, jahalec Bujanović (JLA); zapreke I m: 1. Vilna, jahalec Arsič (JLA); 2. Vilna, jahalec Pašič (JLA); 3. Sarac, jahalec Pevec (JLA); Sakanje 'jahalec' na 100 m dolgi progi: 1. — 2. Markov in Zivkovič 9,0 sek.; 3. Sakanje 'jahalec' na 100 m dolgi progi: 1. — 2. Markov in Orlić 10,0 sek.; Sakanje 'jahalec' na 100 m dolgi progi: 1. — 2. Markov in Orlić 10,0 sek.; Sakanje 'jahalec' na 100 m dolgi progi: 1. — 2. Markov in Orlić 10,0 sek.; Sakanje 'jahalec' na 100 m dolgi progi: 1. — 2. Markov in Orlić 10,0 sek.

V Krasincu so zgradili lep gasilski dom, ki ima 12 m dolgo dvorano z odrom, sobo in garažo. Zelimo, da bi bila dvorana večkrat polna.

—mi

Iz Šmarjete

27. julija je bil v Šmarjeti zbor volivcev, ki se ga je udeležilo 112 ljudi. Razpravljali so o popravilu poti in pokopališča in o gradnji vodovoda. Gradnji vodovoda je nasprotoval le občinski odbornik Alojz Bevc iz Dolenjske. Mislim, da to ni delo pravega ljudskega odbornika.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

Važni sklepi Zveznega izvršnega sveta

Zvezni izvršni svet in njegov odbor za gospodarstvo sta sprejela vrsto važnih gospodarskih predpisov:

1. Odločba o najvišjih odkupnih cenah žit letošnjega pridelka določa, da pooblaščen podjetelj za promet z žitom in pooblaščenim mlinci kupujejo žito neposredno od proizvajalcev pod pogoji tržišča, a tako, da najvišje cene ne morejo prekoračiti naslednjih zneskov: za

lahko pooblaščen podjetelj prodajajo žito, odkupljeno neposredno od proizvajalcev, franko vagon nakladalna postaja prodajalca po ceni, ki za pšenico ne more biti višja kakor 26.60 din, za rži 23.60 din, za ječmen 19, oves 19, pšenično moko »tip 1000« 35.50 din, pšenično moko »tip 1200« 32 din, rženo moko »tip 1250« 32 din, koruzno moko v zrnju, sušeno s 14% vlage 19 din in otrobe 11 din.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

Maloprodajne cene kruha se določajo na osnovi velikoprodajnih cen, določenih v tem odloku in tako, da ljudski odbori določijo najvišje stroške trgovine na malo in najvišje stroške za peko kruha.

Zvezni izvršni svet je z odločbo določil tudi najvišje cene leša na panju. V LR Sloveniji so te cene: za iglavce 2.850, za listavce pa 660 din za kubični meter.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

OBJAVA

S seboj naj prinesejo zadnje šolske spričevalo, kamor bo upraviteljstvo vpisalo uspeh ponavljalnega izpita in pisarne potrebščine.

1. in 2. septembra bodo ponavljalni izpiti iz slovenskega jezika in strokovnega računanja, ostale dni pa iz ostalih predmetov.

4. Zaključni izpiti in prvi izpiti bodo od 6. do 9. septembra in sicer 6. septembra: slovenski jezik; 7. septembra: strokovno računanje; 8. in 9. septembra: ostali predmeti.

Izpiti se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu. S seboj naj prinesejo pisalne in risane potrebščine.

5. Vpisovanje v II. in III. razred Vajenske šole v Novem mestu, uspešno dovršenim sprejetim izpiti, rojstni list in podpisano učno pogodbo ter zdravniško spričevalo.

3. Ponavljalni izpiti bodo: 1., 2., 3. in 4. septembra letos ob 7. uri zjutraj v razredih Vajenske šole v Novem mestu.

Umril je belokranjski gasilski poveljnik Julij Malešič

Po dolgotrajni in mučni bolezni je 4. avgusta umrl v Gradcu naš veliki gasilski poveljnik in organizator gasilstva Julij Malešič.

Julij Malešič je bil od mladosti naprednjak. S trdim delom si je služil kruh kot tesar. V njegovo družino se je takoj v začetku tudi dosegel prav lepe uspehe. V veliki meri je prav njegova zaslug, da je danes v Beli krajini toliko gasilskih društev, in da imajo dokaj dobro opremo. Postal je prvi brigadni gasilski poveljnik v Beli krajini. Bil pa je tudi član republiške gasilske zveze. Za postrvovaino in vestno štiridesetletno delovanje je bil odlikovan z gasilskim odlikovanjem I. stopnje, nosil pa je tudi odlikovanje za zasluge za narod.

Na njegovi zadnji poti so ga spremljali posebno v velikem številu njegovi gasilski tovariši iz Bele krajine in Novoga mesta, predstavniki sosednih gasilskih zvez in republiške Zveze ter člani množičnih organizacij. Takega pogreba v Gradcu se ni bilo. Gasilska gasila iz Črnomlja mu je igrala kano korončno, pevski zbor pa mu je zapel v svojo nekaj pesmi. Ob odprtju groba so se od njega poslovili: predstavnik okrajne Gasilske zveze Črnomelj, zidar in član gasilskih društev v republiški Gasil. zveze tov. Špicar in najstarejši član domaćega gasilskega društva tov. Maležič. Z njegovo smrtjo je nastala v belokranjskih gasilskih vrstah ovčinstva izguba, ki je bo teži načelost. Štavljeni prijatelji in znanci bodo pokolnoga Malešiča ohranili v častnem spominu. P. F.

Priljučila narodno osvobodilnemu gibanju, zato so mu Italijani pogladi domačijo, družina pa se je rešila v gozd. Že pred vojno se je Malešič veliko udeleževal v domačem gasilskem društvu, sodeloval pa je tudi v drugih slovenskih gasilskih organizacijah. Po osvoboditvi se je z vso energijo vrzel na organizacijo socialističnega gasilstva v Beli krajini in pri tem

semberka št. 47 izjavljala, da ne moreva občiti Nahtigalu Francu, ki v službeno KZ Zagradec, ničesar nepoštenega zlasti ne v pogledu tehtanja praševcev na zadržani tehnični v Zagradcu in izjavljala, da je tozadevna karikatura, objavljena v Dolenjskem listu dne 22. 1. 1954 neumeteljsko ravnilo. Zahvaljujeva se Nahtigalu Francu, da je odstopil od kazenske tiskovne tožbe in se mu zaveževa plačati vse stroške.

Vovk Anton in Prusek Jože
Krojni tečaj

za stroko krojačev ženskih oblek za krojenje damskih plašev in kostumov se bo pričel 6. avgusta letos. Vabimo na tečaj vse krojačice in šivilje, ki se zanimajo zanj. Pogoje in vse informacije dobite pri Obrtni zbornici v Novem mestu.

Sestaneb novomeških rezervnih oficirjev
V četrtek, 18. avgusta ob 18. uri popoldne bo v Novem mestu na Marofu sestaneb rezervnih oficirjev. S seboj naj prinese vsak po pisarno neutemeljeno ravnilo. Zbirališče pri gostilni Feritlo.

UROJ - Novo mesto
Gibanje prebivalstva v Novem mestu

Pretekli teden je bilo v Novem mestu rojenih 7 deklic in 7 dečkov. — Poročili so se: Mirza Joka, mlajši, iz Korbe Anica, trg. pomočnica, oba iz Novoga mesta, Reberski Ciril, delavec iz Maribora, in Luzar Marija, delavka iz Novoga mesta. Ključar Jože, trg. pomočnik iz Borčevega, in Ljovčič Sonja, trg. pomočnica iz Novoga mesta. Goupp Dragoun, podoficer JLA iz Novoga mesta, in Škrlič Emilija, delavka iz Dolnjih Kamenc. — Umrli sta: Arko Ciril, delavec, 29 let, iz Kočevja, Brdar Angela, gosp. pomočnica iz Novoga mesta.

Gibanje prebivalstva v Črnomlju
Od 18. julija do 8. avgusta sta bili rojeni dve deklici in dva dečka.

Gradec
Rojen je bil en deček. — Poročili so se: Mak Ivan, kmečki delavec, in Nemanžička, kmečka delavka, oba iz Dobravce. Slađica Franc, šofer, in Graneč Ana, oba iz Kopa pri Semežu. — Umrli ni nihče.

Vinica
Rojena sta bila dva dečka in dve deklici. — Poročila sta se: Novogradec Jurij, delavec, in Grabrijan Marija, kmetica, oba iz Zilji. — Umrli je Krusec Ana, učiteljica, 73 let, iz Utkovcevega.

Ribnica na Dolenjskem
Rojeni so bili štiri dečki. — Poročili so se: Marolt Ciril, delavec iz Gorenje vasi, in Erčulj Mirolava, delavka iz Podgora. Košir Alojz, restobar iz Jurjevice, in Miheš Marija, delavka iz Kopa. — Umrli so: Kolmar Anton, 82 let, iz Gorenje vasi, Čelarek Marija, gospodinja, 81 let, iz Ribnice, Peterlin Cirila, 4 leta, iz Slatnika.

Loški potok
Rojena sta bila dva dečka in ena deklica. — Poročili so se: Ve-

Preklic
Podpisana Vovk Anton iz Zafare št. 9 in Prusek Jože iz Zuse-

Preklic
Podpisana Vovk Anton iz Zafare št. 9 in Prusek Jože iz Zuse-

Preklic
Podpisana Vovk Anton iz Zafare št. 9 in Prusek Jože iz Zuse-

Preklic
Podpisana Vovk Anton iz Zafare št. 9 in Prusek Jože iz Zuse-

Preklic
Podpisana Vovk Anton iz Zafare št. 9 in Prusek Jože iz Zuse-

Preklic
Podpisana Vovk Anton iz Zafare št. 9 in Prusek Jože iz Zuse-

Preklic
Podpisana Vovk Anton iz Zafare št. 9 in Prusek Jože iz Zuse-

„Kier ptičica se izvali...“

»Kam so zletela ta leta...«

„Vselej komaj čakam, da pride vaš list...“

nam piše v pismu Angela Rossman iz Sheboygana v državi Wisconsin, ZDA, v katerem pravi med drugim:

»Cenjeni urednik Dolenjskega lista, prosim malo prostora v preljubljenem Dolenjskem listu. Obnavljanje naročnino za sebe in prijateljico, ker obe komaj čakava, da pride list k nam. Kadar ga dobim, me v duhu prenese v rojstno domovino. Mojeva moža pa ravno tako; kakor je truden od težkega dela, pa vendarle nikdar ni toliko zmuden, da lista ne bi prebral od začetka do konca.

Z delom se ne moremo nič dosti pobavljati, ker je tu že dosti ljudi dobilo nezaključene počitnice. Revez je tukaj tisti, ki nima nič svojih pripravkov. Taki, da bi kaj imeli, je pa malo, samo od danes do jutri ali po domače rečeno, iz rok v usta živimo. Sedaj ko smo dobili nazaj republikance, po 20 letih, kar so demokrati dvignili plače delavcem, se zdaj vse plače spet znižujejo, živče pa ne. Kakor berem v vašem listu, sedaj prav lepo napredujete. Je

pa tudi tu dosti takih, ki blatijo Jugoslavijo. In to so tisti, ki so zbežali in si ne upajo nazaj, ker jih je sram.

Posiljam vam 10 dolarjev; 3 dolarji so za naročnino John in Jenni Kračna iz Clevelanda, 5 dolarjev je za mojo naročnino, 2 dolarja pa za naročnino moje sestre Francke Babič iz Rdečega kala pri Dobrnju.

Ob priliki se spet oglasim. Dobivam tudi časopis Rodna gruda, ki je zelo zanimiv.

V svojem pismu nam je naša zvesta bralka Angela Rossman poslala tudi daljšo pesem »Pojnik v slovo«, ki je zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti. Premnoži izseljenec rad v vezani besedi pove, kako mu je pri srcu, ko misli na staro domovino.

»Cprav bogato gnezdo ni, kjer ptičica se izvali, srce nazaj ji hrepeni, pogledat v gnezdo prihiti...»

Tako nam piše naročnica Angela Rossman: v iskrene preproste besede je ujela misli in želje premnožih, ki jim ni dano, da bi se enkrat prišli čez veliki ocean na obisk v stare kraje.

Pozdrav iz Argentine

Pred kratkim smo dobili na uredništvo našega tednika tudi tale dopis:

Tovariš urednik »Dolenjskih Novic«, Novo mesto

Gotovo vas bo iznenadilo to moje pismo od Slovenskega delavskega podpornega društva »EDINOST« v Cordobi, republike Argentine. Večina članstva našega društva je iz suhorske občine, Metlike, Semiča, Vinice in Novega mesta. Radovednost nas sili, da bi nam posilili Dolenjske Novice (ali mogoče Kranjske Novice), ki izhajajo v Novem mestu, da bomo tako vendarle le videli, kaj se godi v naši rojstni grudi. Prispevali bomo tudi dopise, kako živimo slovenski priseljenci, o razvijanju društvenega življenja pri nas itd. Gotovo bo vse to v prid našemu tisku, tako bomo pa tudi prišli v večje stike in poznanstvo.

Prosim, da nam pošljete vse številke od januarja tega leta naprej in sporočite ceno. Če slučajno ne pošljem po pošti, bom naročnino podpisani izročil osebno v oktobru, ko se bom nabahal v domovini. Doma sem iz Ravenne, občina Suhor, sem eden izmed najstarejših priseljencev v Argentini. Tako sem se odločil, da obiščem domovino oktobra 1954.

Za sedaj Vas iskreno in rojnsko pozdravljam in ostajam vedno na Vašo popolno razpolago s Smrt jazizmu — svobodo narodni!

Anton Stepan

glavni tajnik — Slovensko delavsko podporno društvo »EDINOST« Cordoba

Sociedad Eslovana de S. M. cale Padre Lozano Norte 267 Cordoba — Rep. Argentina

Prijatelj našega lista in znan dopisnik v napredni ameriški »PROSVETI«, tovariš John Lokar st. iz Euclida, Ohio, nam je pred kratkim pisal:

Poštenost čez vse!

Cenjeni urednik Dolenjskega lista, spodaj podpisana prosim, da mi ustavite list, ker imam slabe oči in tisk v listu je tako majhen, da ne morem več brati. Zatorej mi list ustavite, kadar poteče naročnina. Mislim, da bo potekla ta mesec, in nočem, da bi bil oškodovan na poštnini.

Z rojnskim pozdravom Mary Pritove, Chicago, 2050 — M 23 rd Str., Ill.

Zal so črke v naših tiskarnah v primerjavi z ameriški v tamkajšnjih slovenskih časnikih zares majhne. Iz Amerike nam stari naročnik list pošeno odpove; kako drugačen je po srcu od marsikaterega Dolenjca, ki je le to in dan naš tednik dobival, zdaj, ko se je oglasil pri njemu poštar in poprosil za plačilo naročnine, pa mu tak brezvestni naročnik odgovori: »Ne plačam! Nimam denarja!« In takih na Dolenjskem ni malo!

...Ze od 8. leta se trudim za vsakdanji kruh. Ko sem bil je mladenič, sem vandral po starji Avstriji za kruhom. Zdal pa je v Ameriki minilo že 54 let, letos 19. februarja, odkar sem tu in tušno se mi vidi, kako so zletela ta leta tako hitro. Zdal, odkar mi je umrla žena, mi je dolg čas in vedno hodim na naše slovenske koncerte in razne druge prireditve...

Lepa vam bvala, da mi želite zdravja. To je najboljšje, ker je želevek zdrav, je to veliko bogastvo na tem razburkanem svetu.

V pismu prilagam 1 dolar vašemu listu v podporo in lepo pozdravite Ludvika Medveška, Tona Selščkarja in sploh vse prav naprednjake in pariziane. Morda, če bom dobrega zdravja, pridem to poletje v domovino. Rad bi še enkrat videl »Dolenjce«, ker že 54 let nisem videl rojstne domovine.

Vse vas iskreno pozdravljam!

Njemu in vsem našim bralcem ob lerovnem izseljenkem tednu: prisrčne pozdrave DOLENJSKEGA LISTA iz starih krajev!

Slovenski izseljenci - iskalci zlata v Kaliforniji

Kaj piše Jack London o dalmatinskih izseljencih

Kalifornija — dežela zlata!

Kaj čitamo v zgodovini o njej? Prvi so jo obiskali Španci leta 1833. Bolj natančno pa jo je preiskal kapitan Cabrillo, ko je leta 1542 priprad od obrežja Santa Barbara. Leta 1548 pa je Sir Francis Drake preiskal obrežje severne Kalifornije in ji dal ime Novi Albion. Španski misijonarji reda franciskanov so leta 1769 ustanovili prvo misijonsko postajo. Oni so prišli k reči krvavo pot tujim gospodarjem. Do leta 1821 so ustanovili še 21 misijonskih postaj, od katerih je vsaka imela večje ali manjše posestvo. Na teh posestvih so delali Indijanci. Pridelovali pa so vino, olje, pomaranče in razno zelenjavo. Za misijonarje so potem prišli Španci in se začeli naseljevati okoli leta 1777. Ustanavljali so mesta in vasi v bližini misijonskih postaj, odtod ima tudi Kalifornija toliko mest po inr. enih svetnikov.

Prvi voz z Amerikanci se je pripeljal v Kalifornijo leta 1826. V vojni med Mehiko in Združenimi državami je ameriška armada zavela gorno Kalifornijo. Po sklenjenem miru z 2. februarja 1848 so Kalifornijo kmalu priključili Združenim državam Amerike.

»Zlata mrzlca«

Ko je James W. Marshal leta 1848 našel zlato blizu mesta Sacramento, se je novica bliskoma raznesla po vsem svetu. Iz vseh koncev sveta so zlatoiskalci hiteli v Kalifornijo. Mesto San Francisco, ki je takrat štelo okoli 600 prebivalcev, je bilo hitro prazno. Za zlato so drli trgovci, sodniki, advokati, delavci in obrtniki, vsak s svojim krampom in lopato. Še danes so v Kaliforniji mesta z imeni zlatoiskalcev: po polkovniku in odvorniku George F. James se imenuje mesto Jamestown, po sodniku A. H. Tuttle se imenuje Tuttleton, po majorju Williamu Knightu pa r. esto Knight Ferry. Zvijenje zlatoiskalcev je bilo burno in ogroženo od vseh strani: beznice s plačajo in ženskami, igralnice vseh vrst, zraven pa prežeči španski roparji, pred katerimi ni bil nihče varen, niti podnevi.

Nekaterim zlatoiskalcem je bila sreča mila in so res obogateli. Temu so priča razkošne palače v mestu San Francisco in drugod. Prav tako kot so pomrli njih lastniki, se rušijo tudi palače druga za drugo in odstopajo prostor modernejšim palačam sedanjega časa.

Zahvala za pozdrav iz Clevelanda

Med drugimi rojaki se mudita na obisku v stari domovini tudi gospod in gospa Trelj iz Clevelanda. On je doma iz Čužne vasi pri Trebelnem, ona pa je Gorenjka. Našemu uredništvu in upravi sta izročila pozdrave gospoda Johna Lokarja st. iz Clevelanda. Tovariš Lokar st. je naš naročnik in večkrat tudi kaj napiše za Dolenjski list. Za pozdrave se mu najlepše zahvaljujemo in mu hkrati želimo obilo zdravja in zadovoljstva.

Tiskovni popravek

V 31. številki našega lista sta se v gradivo vrnili dve tiskovni napaki:

O najdenem balončku iz Francije nam je poročal naš dopisnik Matija Miklič in ne Mitja Maklič, kot je tiskarski škrat popočil ime dopisnika. Prav tako za mladinski dom v Kotu pri Mirni ni dal predlog Svet za prosveto in kulturo pri OLO, pač pa Svet za zdravstvo in socialno politiko, ki je o tem predlogu razpravjal na večjih sejah in ga tudi sprejel.

Dalmacija je pravi jabolčni raj. Samo pogledite, kaj so Dalmatinci napravili iz te zemlje...«

(Se nadaljuje)

IZVOZ CIGARETHEGA PAPIRJA

Gospodarski vestnik poroča, da je tovarna papirja na Reki naš edini izvoznik cigaretne papirja. Lani ga je prodala Turčiji, Grčiji in Argentini: 647 ton, kar je 72% planiranih količin. Zelo povoljne cene je dosegla tovarna v Argentini, medtem ko so bile cene v Turčiji nižje, zaradi konkurence angleškega papirja.

Vrednost cigaretne papirja prodanega v Argentino znaša 300.000 dolarjev.

Zelo verjetno bo tovarna že letos začela izvažati cigaretni papir tudi na Kubo, v Sirijo, Belgijo, Paragvaj in Urugvaj.

Reška tovarna papirja pa izvažata tudi druge vrste papirja. Lani ga je izvozila 1.213 ton in presegla plan izvoza za 229%. Ves ta papir so izvozili v Turčijo po še kar ugodnih cenah.

Na domačem tržišču je tovarna prodala 489 ton cigaretne papirja in 2.058 ton celuloznega papirja.

Dopisujto v »Dolenjski list«

Na otroškem igrišču nad novomeško Zgornjo Loko je vedno živahno

Kakšni bodo novi kovanci

V denarni kovnici v Beogradu že pripravljajo nove kovance po 10 in 20 dinarjev. Izdelani bodo iz lahkega aluminija. Po načrtu kiparja F. M. Dinčiča predstavljajo kovance za 10 dinarjev glavo kmetice, kovance za 20 dinarjev pa glavo delavca.

Iz aluminija bodo tudi novi kovanci po 5, 2 in 1 dinar.

V Beli krajini je zopet bila na terenu etnografska ekipa

Kot lansko leto tako je Belokranjski muzej tudi letošnje poletje organiziral etnografsko ekipo, ki so jo sestavljali študentje-etnologi ljubljanske univerze. Lani je taka ekipa raziskovala teren v okolici Gribelj in Starega trga. Letos pa je imela svoje izhodišče v Dragatušu.

Ne glede na korist, ki jo imajo od takega praktičnega dela bodoči diplomirani etnologi, je nujno, da se čimprej sistematično preiščejo in etnografsko obdelajo vsa področja posameznih pokrajin — v našem primeru Bele krajine, o kateri je bilo sicer v tem pogledu že marsikaj napisanega, a kaže kljub temu v svoji etnografski karti še premnogo belih lis. Zato nam je vsako tovrstno raziskovanje, pa naj ga izvrše etnografi — strokovnjaki ali pa

študentje, ki so šele na začetku svoje etnografske poti, koristno in kot tako pomemben korak k spoznavanju našega belokranjskega človeka, njegove delavnosti in ustvarjalnosti.

Tako je tudi letošnja etnografska ekipa študentov-etnologov, ki jo je vodil dipl. phil. Jernej Sušteršič, dobro izpolnila svojo nalogo. Zaradi svoje maloštevilnosti je ekipa sicer manj posegla v duhovno in socialno kulturo, zato pa je kar podrobno raziskala materialno kulturo v občini Dragatuš in v nekaterih sosednjih vaseh. Zanimivo je, da je v nekaterih naseljih tega področja viden precejšen vpliv mediterana, in sicer pri zvočnikih na lino, pri obokanih vhodih dvornih vrat, v prilehnih ognjiščih kakor tudi pri levah za vodo, vžidanih v

steno. Ekipa je pri svojem tritedenskem delu nabrala za Belokranjski muzej preko 170 predmetov, med katerimi so z nekaterimi prav značilnimi primeri zastopane notranja oprema, promet, trgovina, domača delavnost, poljedelstvo, živinoreja, vinogradništvo, sadjarstvo, ljudski lov in prehrana. Precej je bilo napravljenih fotografskih posnetkov in risb, ki prikazujejo predvsem stavbe in notranjo hišno opremo. Zanimivi pa so tudi novi zapisi nekaterih ljudskih pripovedk in kresovanj.

Vsekakor je letošnja kot lanska ekipa študentov-etnologov zadovoljivo izpolnila svojo nalogo in bi bilo le željeti, da bi se započeto delo nadaljevalo tudi v prihodnjih letih.

STANE TERCAK:

ŽIVI ZID

(2. nadaljevanje)

Z vsvo previdnostjo so nadaljevale patrolje predhodnice pot v kotlino, za njimi pa ves prvi bataljon Serceerjeve brigade. Ozka dolinica je bila kot nalašč za zasedo. Na konca dolinice, na križišču dveh cest, je stala snažno pobeljena hiša. Bila je gostilna. Začuden so nas pogledali, ko smo vstopili vsi nasmejnani in dobre volje, ker smo bili spet v dolini. Niso si mogli nagledati dolgih kolon divizije, ki so se vile po hribovju in v soteski. Po cesti, ki vodi iz Rimskih Toplic, so pripeljali kakor nalašč voz piva. Fante so obkolili gostilničarico in ji govorili: »Mati, kar korajžno napreji. Ravno prav ste pripeljali. Danes bo dober dan, vse boste prodali. Niti v klet ne bo treba piva spravljati.«

Vprašujoče nas je ogledoval, še nikoli ni videla partizanov. Kar ni mogla verjeti, da nas je toliko in takih fantov. Pred hišo je prišel štab brigade. Z nami je bil tudi podpolkovnik Luka, narodni heroj. Potegnil je denarnico nabito polno z nemškimi markami ter odkupil vse pivo, da bi se fante odležali po težki naporni poti.

celo parabelo. Imeti švabsko brzostrelko, posebno pa še parabelo, zaplenjeno v borbi, je bila posebna čast za vsakega borca.

Prva četa je zasedla položaj desno do Gračnice, druga pa levo pobočje soteske.

Okrrog pol štirih popoldne je šlo po vsem bataljonu, raztresenemu po obeh pobočjih, rahlo, pritiženo šepetanje. Najbolj izpostavljene naše straže so že videli prve švabske patrolje in so dale dogovorjen znak. Švabi so se oprezno in počasi pomikali v sotesko, kjer smo jih že prav nestrno pričakovali.

Približno dva kilometra pred sotesko so se švabski avtomobili ustavili. Pot v sotesko so nadaljevali peš. Z smo tudi mi v zasedi videli prvo pomikajočo se kolono. Hotela je prekoračiti sotesko. Njen cilj je bilo križišče pri gostilni in pobočje nad njo. Še nekaj korakov in že smo imeli obkoljeno vso švabsko predhodnico, ki ni slutila nevarnosti, v katero je zšla. Komandant Badovinac se ni dal znaka za napad. Naslonjen na debelo smreko je ostro motril kolono skozi daljnogled. Glejal jo je dolgo, ni se je mogel nagledati. Vsi okrog njega smo se s skrbjo spogledovali, bili smo nestrni. Po vsem tednu bili smo čutili marsikdo izmed vas bo lahko imel švabsko brzostrelko ali

tem trenutku smo že tudi popolnoma točno razločili čudno predhodnico, kakršne še svoj živ dan nisimo videli. Vročina in mráz sta nas začela spreletavati, postali smo nesigurni, prepadi. Bil je grozen pogled, ki je vsakega borca pretresel do dna duše. V takih pogojih, s tako zahrbtnostjo in podlostjo, se ni moglo boriti!

Svabska predhodnica, močna okoli sto padeset mož, je bila obdana s šolsko dečo iz Lokavca. Nemci so jih zbrali v Rimskih Toplicah in jih vlekli s seboj. Obdali so se z živim zidom naših slovenskih otrok, ki naj v primeru napada zaščiti s svojimi telesi esevsovsko svojat. V strahu in trespotu, vsi obokani, so kakali otroci na vsaki strani ceste. Po sredi ceste pa je šla švabska predhodnica.

Le Nemci so bili zmoini take podlosti. Vsi, ki smo bili v bližini komandanta, smo prestrašeno ngibali, kaj bo ukrenil. V trenutku nas je popadel strašen bes. Badovinac se ni mogel odločiti.

Švabi in vermani, obdani od vseh strani s otroki, so počasi napredovali po cesti. Minute so bile dolge kakor večnost. Živci so nam bili do skrajno črni napeti. Slišali smo klokočati vodo v tolnunih Gračnici. Njen enolični šumot nam je v trenutku nekako priganjal težko moro, ki nam je

legla na dušo. Zaseda se je zdelo nemočna.

Po cesti so odmevali počasni koraki Švabov, obutih v pruske škornje, in hitro, boječje cepetanje šolske dece. Frici so se zaskrbljivo ozirali po mrčnih soteski. V rokah so držali napete puške in brzostrelke. Še nekaj desetim metrov in že bodo prvi v bližini mostu, ki drži preko Gračnice. Samo dobrih sto metrov jih je še ločilo od gostilne, kjer je komandant Luka delil pivo in gostil prv predhodnice Tomšičeve brigade. Za predhodnicama pa je po bregu hitro napredovala komora, težko obložena z mitraljezi in municijo, katera nam je bila, kakor smo kasneje videli na našem nadaljnjem pohodu na Lindeku, Paškem Kozjaku in Graški gori, tako zelo potrebna. V koloni so bili tudi ranjenci, ki so onemoglo viseli na hrbtih zdelanih mul in konjev.

Pravim Švabom, ki so korakali na čelu predhodnice, se je mudil čuden prizor. V rebri, desno od gostilne, se je valila iz gozda dolga kolona, mož za možem. Pred njimi pa se je spuščala komora z ozke gazi na cesto. Topo so udarjali sammarji po suhih hrbitih mul, ki jim je drselo po spolzkem snegetu. Pri vsakem koraku so zažvenketale verižice, s katerimi so bili pritrjeni zaboji z municijo in orožje. Za vsako

IZLOZBA NI PRIMERNA

»Pri vas imate pa res lepe stvaril Rada bi si pomerila tisto obleko v izložbi.«

»Joj, tovarišica, saj imamo za preoblačenje primeren prostor, veste, v izložbi je malo nerodno, zaradi ljudi...«

KLEPETULJA PRI ZDRAVNIKU

»Tovariš doktor, rekli ste naj izplazim jezik, pa ga sploh pogledali niste.«

»Ni bilo treba. Toda potreboval sem tišino, da sem lahko napisal recept.«

VETERINAR

Njega dni je Peterliškovo oče iz Sube krajine zdravil živino, kajpak bolj na svoj način. Pa ga pokliče neki kmet: »Oče, pogledjte no, moja krava nekaj boleha.«

Oče Peterliškovec je naročil, da so mu prinesli svečo in poleno. Poleno je vtaknil kravi v gobec, da je zajala, prižgal svečo in jo dal nekomu, da jo je držal kravi pred gobcem. Sam je pa stopil

Vsak član PREŠERNOVE DRUŽBE

bo prejel najkasneje do 1. decembra 1954 naslednjih pet knjig:

- 1. KOLEDAR ZA LETO 1955
- 2. Povest Franceta Bevka: TUJA KRI
- 3. Povest Olava Dunna: HOJA SKOZI TEMO
- 4. Mladinsko povest Iva Zormanca: SVOBODNI GOZDOVI
- 5. Poljudnoznanstveno delo: DEZELE SVETA

Letna članarina, za katero prejmejo člani gornjih pet knjig, je samo 240 din. Člani, ki prejmejo knjige po pošti, doplačajo za odpremo 20 din. Članarino lahko plačate tudi v obročih.

Ker vsi poverjeniki niso zaključili vpisovanja članov, dnevno pa se prijavljajo še novi, tiskamo nekaj tisoč zbirke več.

Zato pobizite z vpisovanjem, ki bo zaključeno z objavo v časopisih. Opozarjamo, da bo cena zbirkam v prosti prodaji znatno višja od članarine.

Zahtevac naše prospekte, ki so jih prejeli te dni vsi poverjeniki in knjižarne in preko katerih se lahko podrobneje seznanite z vsebino naših knjižniških izdaj.

KREPERULJA PRI ZDRAVNIKU

VETERINAR

KRASNO...! Na hitro pogled še tii«

OKROGLE BODICASTE

za kravo, ji dvignil rep in pogledal. »Jej, jej, ni pomoči! Krava ima zavozelana čreva — ne vidim skozri do sveče...« je rekel »učeni« veterinar.

MED LENUHI

»Ti, Pepe, jaz bi bil najbolj vesel, če bi leto imelo 364 praznikov.«

»Ne nori, Zani! Kadar bi bilo prestopno leto, bi pa vseeno imeli en dan za delo!«

